

Kommunstyrelsen

Motion – Narkotikahundar i skolor och på fritidsgårdar

Motion den 4 mars 2019 av Khasbayar Farmanbar m.fl. (S)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens verksamhetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta följande.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande.

1. Kommunfullmäktige avslår motionen såvitt avser förslaget om att på fritidsgårdar använda narkotikahundar i förebyggande syfte.
2. Kommunfullmäktige noterar att intentionerna bakom förslaget i motionen gällande de kommunala skolorna redan är uppfyllda genom det arbetet som pågår.
Motionen är med detta färdigbehandlad.

Sammanfattning

Motionärerna vill att möjligheterna för att använda narkotikahundar i drogförebyggande syfte på kommunens skolor och fritidsgårdar utreds, samt att det utformas förslag på hur narkotikahundar kan användas i drogförebyggande syfte på kommunens skolor och fritidsgårdar.

Det pågår ett drogförebyggande arbetet på Nackas kommunala skolor. I detta arbete används redan idag narkotikahundar vid misstanke om brott samt drogförebyggande. Rektorer och pedagoger är fullt medvetna om den problematik som finns kring narkotika. Vid misstanke om brott tillkallas polisen och deras narkotikahundar. Inom barn och elevhälsan lyfts frågorna kontinuerligt med elever samt pedagoger och arbetet med ANDT-strategin (Strategi - ett drogfritt Nacka för alla) är aktivt. Utifrån det arbete och samarbete som redan finns kring användning av narkotikahundar finns det inte behov av nya förslag på hur skolor ska arbeta med narkotikahundar. Valfärd skola har för avsikt att fortsätta sitt drogförebyggande arbete på alla skolor.

Även på kommunens fritidsgårdar som drivs av Valfärd samhällsservice bedrivs ett viktigt och bra värdegrundarbete som är en viktig del av för att stärka unga att inte använda

narkotika. Vid misstanke om brott finns goda kontaktvägar till polisen. Sammantaget bedöms det inte finnas behov av att ytterligare skapa rutiner och formella samarbeten just avseende narkotikahundar i förebyggande syfte. Motionen i denna del bör därför avslås.

Förslagen i motionen

Motionärerna från Socialdemokraterna i Nacka har föreslagit satsningar för att minska användningen av droger bland våra ungdomar. De vill nu ta ytterligare steg genom att använda narkotikahundar på kommunens skolor och fritidsgårdar i detta arbete. Nacka är en av de kommuner i länet där användningen av droger bland ungdomar är bland det högsta. Tanken är att barn och ungdomar ska veta att det kan komma narkotikahundar och att vuxenvärlden gör allt för att få bort narkotikan. Sökningen med narkotikahund kan även göras när skolan är stängd och det är bara rektor som får reda på vid vilka skåp eller utrymmen hunden har markerat.

Därför föreslår Socialdemokraterna:

- Att utreda möjligheterna för att använda narkotikahundar i drogförebyggande syfte på kommunens skolor och fritidsgårdar
- Att utforma förslag på hur narkotikahundar kan användas i drogförebyggande syfte på kommunens skolor och fritidsgårdar

Ärendet

Utredning och bedömning

En fråga som varit aktuell i flera år är om och hur skolan kan använda narkotikahundar som ett komplement i det förebyggande arbetet. Syftet med sökning med narkotikahund i skolmiljön är att öka risken för upptäckt och att elever därigenom väljer att inte förvara narkotika på skolan. Vetskapen om att narkotikahundar kan förekomma kan antas förmå elever att avstå från att förvara narkotika i skolans lokaler och därmed fylla en brottsförebyggande funktion.

Vanligen används narkotikahund vid misstanke om brott. Polisens insats måste ofta i dessa situationer föregås av ett beslut om husrannsakan. Detta har varit möjligt redan tidigare. Oklarheten har gällt sökning med narkotikahund i förebyggande syfte. Rättsläget är nu klarlagt sedan den nya polismyndigheten 15 januari 2016 i ett utlåtande utfärdat nya riktlinjer för narkotikasök med hund i skolmiljö. Detta ger skolan möjlighet att använda narkotikahundar i förebyggande syfte.

Polisens insats med narkotikahund ska betraktas som brottsförebyggande verksamhet som grundas på den allmänna samarbetskyldigheten som anges i förvaltningslagen och polislagen. För en brottsförebyggande insats med narkotikahund krävs att skolan har upprättat en drogpolicy eller ordningsregler där det tydligt framgår att narkotikahund kan komma att användas för sökning i skolans lokaler. Elever och föräldrar ska känna till att narkotikahund kan förekomma.

En förutsättning är också att genomförandet av sökningen sker under tider där elever inte vistas i skolan. Ytterligare en förutsättning är att sökning med narkotikahund i brottsförebyggande syfte måste ske på skollädares initiativ och inte grundas på

misstanke om brott. Om narkotika påträffas under sökningen övergår den brottsförebyggande verksamheten i brottsutredande verksamhet.

Användning av narkotikahundar i skolmiljö förekommer redan inom Nackas kommunala skolor. Vanligast är att rektor hör av sig till polisen som kommer ut med en hund efter skoltid. Det förekommer även att skolor anlitar privata aktörer för sökning med narkotikahundar. Detta är fullt möjligt men förutsättningarna skiljer sig mot samarbetet med polisen.

Vid samarbete med en privat aktör behöver ett särskilt avtal upprättas som reglerar villkoren för samarbetet och följer riktlinjerna i polisens utlåtande. I händelse av att en narkotikahund markerar för narkotika ska polis tillkallas och ingripa efter beslut om husrannsakan.

En skillnad är också att polisens hundar är utbildade på riktiga preparat medan privata hundar är utbildade på så kallade pseudopreparat. Det kan därför finnas en viss skillnad i kvaliteten i hundarnas sökning, där privata aktörer hävdar att skillnaden är obetydlig medan polis- och tullmyndigheter anser att den kan vara tillräckligt stor för att göra skillnad. Rektor vid Nacka gymnasium uppger att man senast hösten 2018 använde sig av narkotikahundar. Ingen markering gjordes av hunden på höstterminen 2018.

Det pågår ett drogförebyggande arbetet idag på Nackas kommunala skolor. I detta arbete används redan idag narkotikahundar vid misstanke om brott samt drogförebyggande. Rektorer och pedagoger är fullt medvetna om den problematik som finns kring narkotika. Vid misstanke om brott tillkallas polisen och deras narkotikahundar. Inom barn och elevhälsan lyfts frågorna kontinuerligt med elever samt pedagoger och arbetet med ANDT-strategin (Strategi - ett drogfritt Nacka för alla) är aktivt. Utifrån det arbete och samarbete som redan finns kring användning av narkotikahundar finns det inte behov av nya förslag på hur skolor ska arbeta med narkotikahundar. Valfärd skola har för avsikt att fortsätta sitt drogförebyggande arbete på alla skolor.

Inom de fritidsgårdar som drivs av Valfärd samhällsservice arbetar man ständigt med värdegrundsfrågor och man är mycket uppmärksam på ungdomarnas beteenden och vanor. Fritidsgårdarna bedömer att sannolikheten för att det ska förekomma narkotika på fritidsgårdarna är låg då personalen interagerar med besökarna och har god uppsikt.

Fritidsgårdarna har haft kontakt med polisen och även erbjudit dem att besöka fritidsgårdarna om det skulle finnas misstanke från deras sida, polisen har inte visat intresse. Om det finns misstanke om brott och polismyndigheten önskar att besöka fritidsgårdarnas verksamheter med narkotikahundar så skulle detta givetvis kunna ske men då behöver detta stämmas av i förväg, detta i synnerhet om besök skulle ske under pågående verksamhet. Det skulle även kunna ske när gården inte har pågående verksamhet om det finns misstanke om att narkotika skulle finnas i verksamheten.

Om fritidsgårdarnas personal skulle misstänka att enskilda ungdomar använder eller har narkotika på plats så är det misstanke om brott och för det finns rutiner. Fritidsgårdarna bedriver ett viktigt och bra värdegrundsarbete som är en viktig del av för att stärka unga att

inte använda narkotika. Vid misstanke om brott finns goda kontaktvägar till polisen. Sammantaget bedöms det inte finnas behov av att ytterligare skapa rutiner och formella samarbeten just avseende narkotikahundar i brottsförebyggande syfte.

Ekonomiska konsekvenser

Förslag till beslut medför inga direkta ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Den kommunala produktionen arbetar redan idag drogförebyggande för att elever inte ska använda droger. Inom barn och elevhälsan lyfts frågorna kontinuerligt med elever samt pedagoger och arbetet med ANDT-strategin (Strategi - ett drogfritt Nacka för alla)är aktivt. På fritidsgårdarna finns ett nära samarbete mellan ledare och ungdomar och värdegrundsfrågor diskuteras kontinuerligt.

Bilagor

Bilaga 1 Motion Narkotikahundar i skolor

Helena Ekwall
Chef Verksamhetsstödet
Välfärd skola

Ylva Bandmann Holmberg
Chef barn och elevhälsan
Välfärd skola

Henrik Feldhusen
Biträdande produktionsdirektör
Välfärd samhällsservice